

Terminologie a fakta

Uprchlík, azylant, imigrant... kdo se v tom má vyznat?!

 Uprchlík – osoba, která je uznána jako uprchlík podle kritérií *Ženevské konvence* z roku 1951. Jde o osobu, která se nachází mimo svou vlast a má oprávněné obavy před pronásledováním z důvodů **rasových, náboženských** nebo **národnostních** nebo z důvodů **příslušnosti k určitým společenským vrstvám** nebo i **zastávání určitých politických názorů**. Žadatelům o azyl a uznaným uprchlíkům se nedostává ochrany jejich vlastní země.

Co je na uprchlících zvláštního? Uprchlíci jsou kategorií osob zvláště definovanou a chráněnou **mezinárodním právem**. Jsou to lidé nacházející se mimo svoji zemi původu, kteří kvůli obavám z pronásledování potřebují „mezinárodní ochranu“. Jejich situace je často tak nebezpečná a nesnesitelná, že překročí státní hranice a hledají bezpečí v okolních zemích, čímž se stávají mezinárodně uznanými „uprchlíky“, a jako takoví mají přístup k pomoci států, UNHCR a příslušných organizací. Jsou uznáni za uprchlíky právě proto, že je pro ně příliš nebezpečné vrátit se domů, a proto potřebují nalézt útočiště jinde. Jsou to lidé, pro které by odepření azylu mohlo mít fatální následky.

 Mezinárodní ochrana – zvláštní právní režim chránící práva uprchlíků se označuje jako „mezinárodní ochrana uprchlíků“. Důvodem jeho existence je skutečnost, že uprchlíci jsou lidé ve specifické obtížné situaci, která vyžaduje zvláštní záruky. Žadatelům o azyl a uprchlíkům se nedostává ochrany jejich vlastní země.

 Azylant – cizinec, kterému byl udělen azyl, tedy forma mezinárodní ochrany. Azyl stát poskytuje lidem v souvislosti s jejich pronásledováním podle kritérií *Ženevské konvence*. V ČR je osoba, které bylo přiznáno postavení uprchlíka, označována jako azylant. Často bývá nesprávně zaměňován s pojmem migranta.

 Doplňková ochrana – je vedle azylu další (nižší) forma mezinárodní ochrany, která se uděluje cizincům, kteří nesplňují důvody pro udělení azylu, ale pokud by byli vráceni do své vlasti, hrozilo by jim nebezpečí vážné újmy (trest smrti, mučení, nelidské či ponižující zacházení a podobně spojené například s ozbrojeným konfliktem).

 Jsou pojmy „uprchlík“ a „migrant“ zaměnitelné? Nejsou. Ačkoli se pojmy „uprchlík“ a „migrant“ v médiích a ve veřejných diskusích často zaměňují, z právního hlediska mezi nimi existuje zásadní rozdíl. Zaměňování těchto výrazů může způsobovat problémy uprchlíkům a žadatelům o azyl a vést k nedorozuměním v diskusích o azylu a migraci.

 Imigrant – cizinec přicházející do země za účelem pobytu dlouhodobějšího charakteru (t.j. více než jeden rok). Tito lidé opouštějí zemi svého původu z důvodů například ekonomických, klimatických, zdravotních či jiných příčin.

 Ilegál (ilegální přistěhovalec) – člověk bez příslušných dokumentů, neoprávněně přicházející či pobývající na území jiného státu.

 UNHCR – jedná se o Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky, tedy specializovanou mezinárodní agenturu v rámci OSN zaměřenou na poskytování pomoci žadatelům o azyl, uprchlíkům a osobám bez státní příslušnosti.

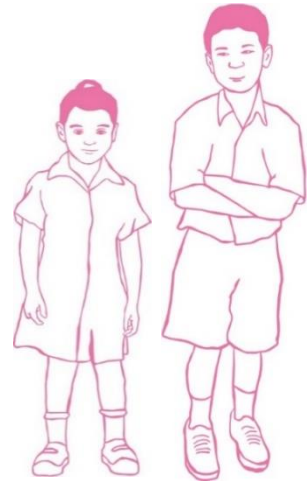
Děti uprchlíci

 Více než polovina všech uprchlíků na světě jsou děti, tedy osoby mladší 18 let.

 91% dětí na světě navštěvuje základní školu.

 61% dětí uprchlíků navštěvuje základní školu.

 V České republice je dětí uprchlíků, které se v naší zemi ocitly zcela samostatně, bez podpory rodinných příslušníků velmi málo, řádově lze mluvit o jednotlivcích, případně desítkách. Tyto děti jsou umísťovány do specializovaného zařízení, kde se jim odborní pracovníci snaží pomoci co nejrychleji se zorientovat v novém prostředí, naučit se náš jazyk a zapojit se do života v ČR i do běžného vzdělávacího systému.

Lidé bez státního občanství

Občanství je právní vazbou mezi státem a jednotlivcem. Být občanem státu je základním předpokladem pro zapojení do společnosti a přístupu ke všem lidským právům. Lidé bez státního občanství tuto vazbu nemají, což má pro jejich životy velmi vážné důsledky. Tento stav může vzniknout z několika důvodů, např. v důsledku diskriminace menšiny ve vnitrostátní legislativě, nezahrnutí všech obyvatel do nově vzniklého nebo osamostatněného státu či v důsledku právních konfliktů mezi zeměmi. Počet lidí bez státní příslušnosti se na celém světě odhaduje na 12 miliónů.

Vybrané aktuální statistiky ze světa

- 🇺🇸 **Celosvětově bylo nuceno opustit své domovy více než 68,5 mil. lidí (2018)** – nejvyšší číslo od konce 2. světové války
- 🇺🇸 **Země, ze kterých lidé nejčastěji prchají (2018):** 57% uprchlíků pochází ze 3 zemí: Jižní Súdán (2,4 mil.), Afganistán (2,6 mil.) a Sýrie (6.3 mil.)
- 🇺🇸 **Země, které hostí nejvíce uprchlíků (2018):** Turecko (3,5 mil), Uganda (1,4 mil.), Pákistán (1,4 mil), Libanon (1 mil)

Vybrané aktuální statistiky z ČR

- 🇺🇸 **Nejčastějších země původu žadatelů o mezinárodní ochranu v ČR (2017):** dlouhodobě jsou to lidé z bývalého sovětského svazu, především Ukrajiny (294), ale také Ázerbájdžánu (80), Gruzie (61), Arménie (58), a Sýrie (54)

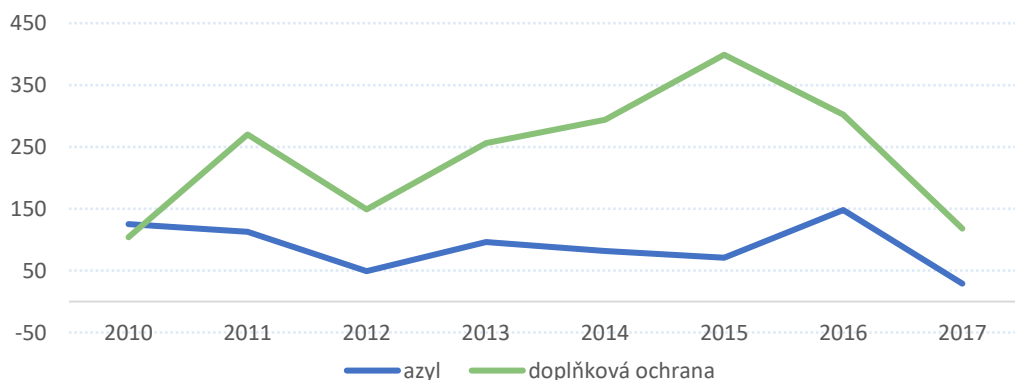
Počet žádostí o azyl a mezinárodní ochranu v ČR (1990-2017)

Rok	žádosti celkem
1990	1602
2000	8794
2010	833
2011	756
2012	753
2013	707
2014	1156
2015	1525
2016	1478
2017	1450

Počet osob s platnou mezinárodní ochranou v České republice

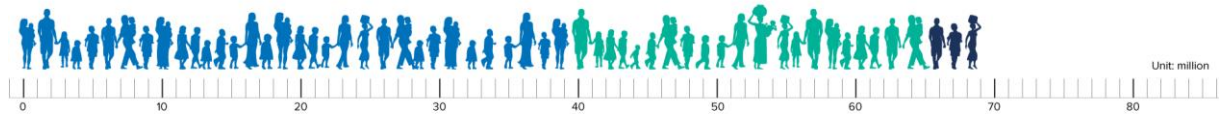
Kolik lidí získalo azyl a doplňkovou ochranu v ČR (2010-2017)

Zdroj: Ministerstvo vnitra České republiky, odbor azylové a migrační politiky

Ucelený přehled ze statistické ročenky UNHCR

68.5 million forcibly displaced people worldwide

Internally Displaced People
40 million

Refugees
25.4 million

19.9 million under UNHCR mandate
5.4 million Palestinian refugees registered by UNRWA

Asylum-seekers
3.1 million

Where the world's displaced people are being hosted

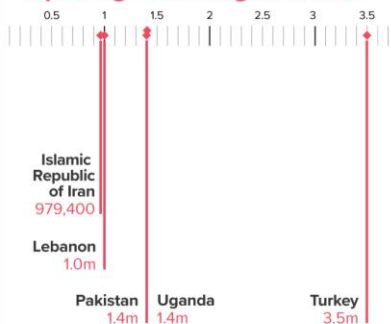

85 per cent of the world's displaced people are in developing countries

57% of refugees worldwide came from three countries

Top refugee-hosting countries

10 million stateless people

102,800 Refugees resettled

44,400 people

a day forced to flee their homes because of conflict and persecution

11,517 staff

UNHCR employs 11,517 staff (as of 31 May 2018)

128 countries

We work in 128 countries (as of 31 May 2018)

We are funded almost entirely by voluntary contributions, with 87 per cent from governments and the European Union and 10 per cent from private donors

Source: UNHCR / 19 June 2018

Zdroj: <http://www.unhcr.org/figures-at-a-glance.html>